

GLAS GORENJSKE

Važna vloga političnih organizacij v komunah

TUDI SZDL MORA ŠODELOVATI PRI SESTAVLJANJU STATUTOV KOMUN — TERITORIALNI OBSEG KRAJEVNIH SVESTOV — INICIATIVNI ODBORI PO KOMUNAH

OBIČAJ JE, da organizacije bo oblast v bodočih komunah in društva ob zaključku leta in v prvih dveh mesecih novega leta polagajo obračun svojega dela, analizirajo uspehe in neuspehe ter si za tekoče leto pripravijo okvirni načrt dela.

Brez dvoma bo to delo terjalo od Socialistične zveze velikih naporov, vendar menimo, da je prav tu prilika, da člani političnih organizacij pokažejo, kaj lahko storje in koliko zmorejo. Dejstvo je, da bo življenje v komunah pač takšno, kakršne ga si bodo ljudje sami ostvarili.

Pojem in vsebina komune sta našim ljudem štrom po Gorenjski že dobro znana. Vendar je še vedno nekaj takih, ki misijo, da komune pomenijo nekaj povsem novega ali pa obratno, da gre pri formiranju komun le za reorganizacijo oblasti. Tudi tem ljudem je treba pojasniti, zakaj gre pri ustanavljanju komun in člani Socialistične zveze bodo tudi pri teh morali zaorati ledino in jim tolmačiti naš družbeno gospodarski razvoj, ki narekuje formiranje komun.

Prav gotovo prispevki članov Socialistične zveze ob razpravah o družbenem planu ne bodo smeli biti najmanjši. SZDL bo morala mobilizirati svoje članstvo, da bo v teh razpravah sodelovalo na svojih sestankih in na zborih volivcev. Tu je mesto, kjer naj člani SZDL povedo svoje mnenje in s posvetnimi predlogi skušajo čim več dobiti, da bodo ti piani realni in med letom tudi ostvarjeni.

Na nekaterih občinskih zborih in sestankih političnih organizacij sicer o teh politično-gospodarskih vprašanjih niso razpravljali, mislimo pa, da še ni prav nič zamujenega. Za delo verjetno pojavile. Prav tako bo v državnem obsegu bodočih krajevnih svetov in najti pravo vsebino dela leta. Nič manj važno pa bo obravnavanje kadrovskih vprašanj v teh svetih. Naloga Socialistične zveze je, da bo značila s preudarkom reševati in odpravljati vse lokalistične težje, ki se bodo v nekaterih občinah vjavili. Gospodarske skrbi za prav lahko primemo ob vsakem času in politični delavci bodo vabilne odnose med mestom in zavojem in se boriti za to, da se dili.

Kako so gospodarili v Loki

Lanskoletna imobilizacija je prizadela tudi Ljudski odbor mestne občine v Škofji Loki, tako da bo njihov letoski proračun beležil 30 milijonov dinarjev. Ljubljanska skupnost pokriti iz dohodkov letosnjega leta. Gospodarske investicije za preteklo leto niso bile popolnoma izvršene, vendar nam plan opravljenih investicij kaže, da je bilo delo v grobem le končano, ponekod pa celo preseženo. Seveda pa je LOMO pri svojem delu marsikdaj naletel na težave. Tako je n. pr. ves material za neko gradnjo dobavljen, pa jih je zmanjšalo sredstvo ter so morali z gradnjo počakati, dokler niso dobili novih sredstev.

Vsekakor je bila v preteklem letu najvažnejša gradnja nove asfaltirane ceste s kolodvora v mestu. Tudi prizidek poslopnega delu gimnaziji moramo šteeti k najvažnejšim investicijam, ker je bil na ta način v gimnaziji zagotovljen nemoten potnik. Vodovod je bil dolga leta pereče vprašanje, zato je LOMO nabavil vodovodne celi in preskrbel napeljavno vodovoda. Zelo koristna pridobitev pa je novo zaprto kopališče v Zdravstvenem domu.

V poseben ponos pa je občini Loke nov dom Žvezde borcev, ki stoji ob vhodu v mestno. LOMO je za gradnjo prispeval kar tri milijone dinarjev in s tem pokazal dovolj dobitnost za delo in življenje organizacij v mestu. Prav tako je občina podprla gradnjo novega kulturnega doma v Retečah in oskrbela telefonsko napeljavno v vas Godešč. Za razkrititev izboljšanje javne razsvetljave pa so lani porabili 1,5 milijona dinarjev.

Intervju s tovarišem Miranom Košmeljem, članom predsedstva Pripravljalnega odbora za formiranje komun na Gorenjskem

Statuti bodo uzakonili položaj komun

Po vsej Gorenjski se bodo v tem mesecu ustanovili pripravljalni odbori za ustanovitev posameznih komun. Najvažnejša naloga teh odborov bo, da čimprej pripravijo osnutek statuta svoje komune. Naš sodelavec Vid Stempihar je obiskal predsednika OLO Kranj in člana predsedstva Pripravljalnega odbora za formiranje komun na Gorenjskem tovariša Mirana Košmelja in mu zastavil v zvezi s statuti komun nekaj vprašanj.

Vprašanje: Kakšen pomen ima statut komun?

Odgovor: Statut komun in okraja so pravzaprav nekako na domestilo zakona o ljudskih odborih. Zaradi postopnega organiziranja komun je bilo treba najti obliko, ki bi uzakonila počasno nastajajočih komun.

Bistvena funkcija komune bo socialno-ekonomsko, medtem ko bodo okraju pridržane v glavnem le politične funkcije in ustrejanje ter vzkajevanje odnosov med razvitetimi in manj razvitetimi komunami. Ker pa dosedanja zakonodaja, tako zvezne kot republiška, tretira okraj za tisti organ, ki ureja in opravlja posle, predvidene zdaj komuni, je treba ustanoviti te nove odnose v komunalnih skupnostih.

Statuti bodo delčili zakonsko moč tako, da jih bo potrdila republiška Ljudska skupština. Predvidena je tudi posebna rezolucija zvezne Ljudske skupštine, ki bo pooblaštila republiške ljudske skupštine, da lahko potrjujejo statute komun, da pa morajo imeti v tistih primerih, ki zahtevajo spremembe zveznih predpisov, predhodno soglasje zveznih organov.

Ko bo proces ustanavljanja komun v vsej Jugoslaviji zaključen, bodo nedvomno najvišji predstavniki organov federacije in republik izdelali nov zakon o ljudskih odborih in izvedli tudi vse ostale spremembe

v naši zakonodaji, pri čemer jim bodo statuti komun nudili bogat in konkreten material.

Vprašanje: Ali so teritorialna vprašanja bodočih komun na Gorenjskem razčlenena?

Odgovor: Delo na teritorialnih vprašanjih je takoreč zaklju-

čen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

no je, da je Pripravljalni odbor

vztrajal na združitvi vse doline, ker je smatral, da bi bila ta v danih pogojih najboljša rešitev, ki bi močno okreplila sile socialistizma v Poljanski dolini in pospešila njen gospodarski razvoj.

Osebno mislim, da bo Žirovec

zaročen. Gre le za manjše korekture meje in poljanski komuni, kar pa bo v dobrem tednu rešeno. Se vedno pa je ostalo odprto vprašanje dosedanje občine Žirovce, ki nikakor ne pristane na vključitev v enotno komuno v Poljanski dolini, čeprav so se

ostale tri občine (Poljane, Gorenja vas in Sovodenj) vendarle odločile za skupno komuno s sedežem v Gorenji vasi. Zna-

Strokovnjaki ital. vlade so pričeli urejati dokončni načrt za trgovinski sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki naj bi ga sklenili v Rimu v drugi polovici januarja. Na posebni seji, ki so se je udeležili vsi italijanski ministri iz ustreznih resorov, so obravnavali osnutek za sporazum med obema državama.

UMIK
FRANCOŠKIH CET

Predsednik libijske vlade Mustafa Halim je v Bengazi izjavil, da je francoška vlada pristala na umik svojih cet iz libijskega Fezana.

IZREDEN SESTANEK
ORGANIZACIJE

AMERIŠKIH DRŽAV

Na pritožbo Kostrike proti Nikaragui je bil sklican poseben sestanek Organizacije ameriških držav. Kostrika se je pritožila, da Nikaragua pripravlja napad na njen ozemlje in neodvisnost. Prav tako tudi pritožba, da je neka ameriška država poslala Nikaragui deset vojnih letal s posadko. Ne navaja pa, katera ameriška država je to storila. V Washingtonu trdijo, da so letala prispevala iz Venezuela.

BARVNA TELEVIZIJA

V Moskvi so uspešno zaključili prve poskuse z barvno televizijo. Kmalu bodo namestili nekaj novih sprejemnikov za barvno televizijo. Istočasno pa bodo izdelali tudi pol milijona navadnih televizijskih sprejemnikov, kar je dvakrat več, kot preteklo leto.

VELIKA VREMENSKA
KATASTROFA

Vzhodni del severne Grčije je ponovno doletela velika vremenska katastrofa. Zaradi preobilnega dežja sta prestopili bregove reki Evros in Strumon ter jezeru Vistonis. Poleg dveh mest, Aleksandropoli in Portolaga, je poplavljениh tudi več desetin vasi. Preko pet sto oseb je moralno zapustiti svoja bivališča. Doslej je bilo porušenih 50 hiš, okoli 100 pa poplavljениh.

Zadruge morajo skrbeti predvsem za razvoj kmetijstva

Kmetijske zadruge se pripravljajo na svoje letne občne zbrane. Nekdaj je bilo glavno vprašanje, s kakšnim dobičkom bo zadruga zaključila svoje poslovovanje v preteklem letu, danes pa se zadružniki vprašujejo, koliko koristnih ukrepov in denarja so vložili za pospeševanje kmetijstva. Prav bi bilo, da bi upravnin in nadzorni odbori kmetijskih zadrag pripravili obširen odgovor na vprašanje, koliko je njihova zadruga storila za kmetijstvo in kaj ima v načrtu za letošnje leto. Jasno je, da je potrebno zelo resno pregledati tudi finančno poslovovanje zadrag, ker je to materialna osnova, s katero zadruge lahko skrbijo za napredki kmetijstva na svojih območjih.

Velika odgovornost je na zadružah takrat ko volijo upravne in nadzorne odbore. V kolikor je članstvo tudi čez leto požrtvovalno in zavedno sodelovalo v živinorejskem, poljedelskem, strojnem in sadarskem odsiku, potem bo zadruga prav gotovo dosegla tudi uspeh. Zadruge se bodo tudi v okviru bočnih komun utrdile kot organizator in strokovni svetovalec napredne kmetijske in gozdarske proizvodnje. Prizadevale si bodo, da bo naporno kmečko delo lažje in donosnejše.

ODBORI IN ODSEKI

Bi morali biti tisti, ki zadrugo vodijo. To bodo zadružniki najbolje ocenili na letnih občnih zborih zadrag. Tam, kjer bodo načelniki odsekov lahko poročali o delu, je stanje dobro. Kjer pa bo zajel dejavnost zadruge v svojem poročilu samo predsednik, tajnik ali knjigovodja, tam verjetno ni vse v redu. Ce hočemo ostati dosledni zadružniki, potem ne smemo dopustiti, da bi bila zadruga stvar enega človeka. Dobro bi bilo, da se izkoristijo kmetijski tečaji v zadružah tudi za izdelavo načrtov za prihodnje leto. Živinorejci naj predvidijo, koliko živine bodo na novo sprejeli v rodovnik in pod mlečno kontrolo, kako bo s plemenjaki, oziroma umetnim osemenjevanjem; analizirati morajo prasičerejo in kurjerejo, poiskati dobre stike s čebelarji itd. Pojedelci naj določijo, koliko za popravilo hlevov, ki so povzorcev zemlje bodo dali v ana-

lizo, koliko šumetnih gnojil bodo naročili in v kakšnem razmerju, koliko ha zemlje bodo poapnili in koliko travnikov bodo izboljšali. Predvideti morajo tudi koliko bodo približno pridelali semena krompirja, trav, detelje lucerne, inkarnatke in drugih rastlin, strojni odsek naj določi, kateri stroji morajo v popravilo da bodo, ko bo treba, uporabni. Strojniki bodo pomoči pri referentu za mehanizacijo Okrajne zadružne zveze, kjer lahko izpopolnijo svoje znanje. Pregledati je tudi potreben, katere stroje bi bilo treba še nabaviti in katera prodati. Sadjarji morajo kmetovalce obvestiti o novi uredbi, ki oprošča nove sadovnjake plačila davka za dobo 8 let. Pri gojivju sadovnjakov nudi pomoč referent za sadjarstvo pri OZZ Kranj. V načrt sadjarjev morajo priti tudi točno določene vasi, kjer se bo postopoma izvedlo čiščenje in pomlajevanje drevja ter zimska in poterna škopljjenja sadnega drevja.

Mnogo gospodarskih poslopij nima primrenih gnojišč, gnojnih jam in silosov. Okrajna zadružna zveza bo dala iz svoje hranilnice in posojilnice 8 milijon dinarjev za posojila v temen. Razen tega je zveza predlagala, naj bi OLO denarno podprt te gradnje tako, da bi dal cement 10 din ceneje. Predvidevajo, da bomo letos zgradili 300 do 400 novih gnojišč in gnojnih jam. Vsaka zadružna naj bi torej zbrala najmanj 5 do 10 prošenj zadružnika.

Hranilnica bo že v prihodnjem letu začela pospeševati kmetijstvo s svojimi sredstvi v obliki posojil. Koristi od hranilnice in posojilnice ne opažajo le zadružniki kranjskega okraja, ki so jo ustanovili prvi v Jugoslaviji, temveč tudi drugi v državi. Na zborih moramo pozvati zadružnike, naj svoje prihranke vlagajo v hranilne odseke kmetijskih zadrag, ker tako pomagajo razvijati kmetijstvo. V kolikor bodo zadruge razpolagale z večjimi denarnimi sredstvi, bo vodstvo zadružne ne hranilnice in posojilnice predlagalo, dajanje posojil tudi kmetovalcem. Zadruge naj vodijo pošteni, gospodarni ljudje, ki razumejo naš socialistični razvoj in so ga pripravljeni s svojim delom v zadruži tudi podpreti.

KZ naj kolikor se da utrdijo svoje gospodarske odseke. Prilagodijo naj organizacijo in poslovanje novi uredbi o kmetijskih zadragah. Dobro pripravljeni letni občni zbori kmetijskih zadrag naj ustvarijo pogoj za uspešno poslovovanje v razvoju kmetijskega zadružnictva v letošnjem letu.

GOZDARSTVO

je v mnogih zadragah glavna dejavnost. V takih zadragah so gozdarsko - lesni odseki že daje časa na prvem mestu. V prihodnjih letih bodo zadruge opravile veliko delo pri načrtini obnovi in gojitvi gozdov. Zadruge bodo morale organizirati lesno operativno službo vzgojnih in varstvenih del za zasebni sektor v okviru zadružne organizacije. Verjetno bo potrebno za področja posameznih komun združevati gozdarske odseke pod enotno strokovno vodstvo. Tudi zadružna zveza bo naveza z Gozdno upravo in gozdarskimi strokovnjaki načrte stike. Zadružnikom moramo vzbudit zanimanje za delo pri prirodnih gozdov.

Za dalj časa slišimo upravljeno kritiko na račun premajhne skrb za nadaljevalno šolanje kmečke mladine. OZZ Kranj je pozdravila inicijativo Glavne zadružne zveze, ki je ustanovila sekcijsko za izobraževanje kmečke mladine. Za pordajočo Gorenjsko smo tudi ustanovili poseben odbor

KMEČKE MLADINE

ki je sklenil pozvati vse zadruge, naj omogočijo ustanavljanje krožkov kmečke mladine. Prva akcija okrajnega odbora kmečke mladine je bila posvečena ravno šolstvu. S pomočjo kmetijskih strokovnjakov smo organizirali dvomesecni tečaj na kmetijski šoli v Poljčah. Udeležba na tečaju je nadvse zadovoljiva, saj se je pričasilo 40 tečajnikov. Čez leto bo lahko kmečka mladina sodelovala s kmetijskimi strokovnjaki pri raznih delih. Organizirali bodo poučne izlete na kmetijska posestva, selekcijeske postaje, veterinarske bolnice itd. Na ta način bomo okreplili mlad rod kmetijskih zadružnikov.

Zene zadružnice so pred kratkim zborovale v Ljubljani, kjer so tudi sprejete obsežen načrt v svoje delo. Na letnih občnih zborih posljemo resnici v obraz. Volumni tisti ljudi, ki ne bodo gledali na lastne kosti — volumni ljudi brez predsednikov. Cenit moramo in upoštavati razgledane kmetovalce. Zadruge naj vodijo pošteni, gospodarni ljudje, ki razumejo naš socialistični razvoj in so ga pripravljeni s svojim delom v zadruži tudi podpreti.

KZ naj kolikor se da utrdijo svoje gospodarske odseke. Prilagodijo naj organizacijo in poslovanje novi uredbi o kmetijskih zadragah. Dobro pripravljeni letni občni zbori kmetijskih zadrag naj ustvarijo pogoj za uspešno poslovovanje v razvoju kmetijskega zadružnictva v letošnjem letu.

Tone Hafner

Glas naših bralcev

Vino ali sadni sokovi?

Pred dnevi mi je ob neki priložnosti dejal nekdo po telefonu, menda je bil pri aparatu ravno upravnik hotela »Evropa«, zakaj nismo navedli v članku o borbi proti alkoholizmu (glej 2. št. našega lista), da lahko obiskovalec v »Evropi« vedno dobti tudi čašo sadnega sokova.

Zadnjic sem bil v kavarni in naročil čašo sadnega soka s sifonom. Nemalo pa sem bil presenečen, ko sem dobil račun — 24 dinarjev! — od tega sem plačal 5 dinarjev za sifon in ni manj kot 19 dinarjev na sadni sok. Potem pa stane liter sadnega soka, v omenjenem primeru borovničevega bisera, 190 dinarjev! (V trgovini pa stane liter tovrstnega soka 77 dinarjev.)

Res učinkovita borba proti alkoholizmu!

Novinar

Na račun naših železnic

Ze dalj časa prihajajo na naše uredništvo pritožbe na račun razmer na naši »Državni železnice«. Ne bi trdili, da so vse upravljene, toda nekaj je ven umestnih, kajti »ker je dim je tudi ogenj« — pravi pregovor, zato objavljamo:

ZAKAJ ZAMUDE?

Zadnje čase ima vlak proti Ratečam z odhodom z Jesenic ob 14.25 uri skoraj redno do 30 minut zamude. Ker se vozijo s tem vlakom v glavnem delavci Zelezarne Jesenice v razne kraje zgornjesavske doline, jim zamuda vlakov poveča odsotnost od doma na polnih 12 ur, zato

je njihovo negodovanje upravljeno. Proga Jesenice—Rateče je lokalnega značaja in prosimo prometno osebje jesenike po staje, da pokaže pri odpravljanju viakov več dobre volje.

U. MRAZ IN TEMA

Gotovo o tem ne bi pisali, če ne bi bilo to pogost ali pa že kar stalen pojav. Mnogi vozovi vlakov, ki vozijo z Jesenic v Ljubljano ali obratno, so nekajkrat in nerazsvetljeni.

Deset let po vojni bi že lahko uredili te malenkosten stvari, saj gre tu za zdravje mnogih delovnih ljudi.

Strah pred konkurenco

Neumesten ukrep na Jesenicah

Dokaj čudno in docela neumestno se nam zdi, da so nedavno preprečili prodajati pristno negotinsko vino nekemu kmetu, ki ga je pripeljal iz teh krajev na Jesenic. Le-ta je prodajal vino po 130 dinarjev in prav zaradi nizke cene ga je uspel prodati dnevno tudi po ves sod. Delavci iz Zelezarne in tudi ostali Jeseničani so kaj radi hodili kupovati vino k temu možkarju.

Toda kar na lepem so, meni nič — tebi nič, zaplenili možu vse vino in mu prepovedali na daljajo prodajo, če da je to vrstna prodaja vina neprimerena iz higieničkih razlogov.

Odgovornim organom na Jesenicah bi postavili vprašanje: Ali ni morda na Jesenicah mnogo takih lokalov, ki so vse prej pokončili gospodarski obrati in začeli takoj razmišljati, kako bi pregnali razdiralcu gostilničarske sožitja. — Toda niso ga mogli! Lokal je bil v redu, vi da to za ceno »kvalitetno«, prizadeti so začeli takoj razmišljati, kako bi pregnali razdiralcu gostilničarske sožitja.

Moralci so začeli drugače. Tudi oni so znižali ceno. Da bi krili izgubo so si pomagali na vse mogoče načine. Nek novopečen šef neke delavske restavracije, ki jo je pravkar prevzel Mestno gospodarsko podjetje, je zvišal cene prehrani (kg kruha je prodajal po 80 dinarjev, kg sira po 700 din — nabavna cena 360 din) in tako je lahko tisto vino, ki ga nabavili po 160 din, prodajal po 120 din za liter.

Seveda to ni dolgo trajalo. Absolutistični mož je moral — na pritisk delovnega kolektiva — začeti kmalu pametne gospodarosti. Podobno so delale tudi nekatere druge gostilne in prodajalne vina.

Eno pa le je: Kamničani pujo vino iz Visa, iz vsake kamničke gostilne pa se blešči napis: »Vino po 120 din.«

Kamničani si želijo tudi na drugih trgovinskih področjih podobne revolucije.

Drobne vesti

iz tovarne »Titan«

Da je obratna ambulanta pri vsakem večjem podjetju ne samo koristna, ampak celo nujno potrebna stvar, je spoznal kmalu tudi upravni odbor tovarne »Titan« v Kamniku. Iz svojih sredstev so že v danskem letu uredili in opremili v zgornjih prostorih uprave lično ambulanto, ki je menda najlepša in najboljša v Kamniku. Vsem 600 delavcem te tovarne je tu vselej na uslužbo prijazna medicinska sestra, trikrat tedensko pa tudi zdravnik.

Delovni kolektiv te tovarne je osvojil tudi način izdelave dveh novih vrst ključavnic — obeščank (žabice). Ene vrste bodo večje, druge pa manjše od tistih, ki jih že izdelujejo.

»Titane« obeščanke so na trgu zelo iskane in cenjene.

Statuti uzakonjujejo položaj komun

(Nadaljevanje s 1. str.)

organizaciji in vlogi državne uprave v komuni.

Vprašanje: Dejali ste, da bo na zborih volivcev treba razpravljati še o vseh nejasnih vprašanjih v komuni. V tem so te nejasnosti?

Odgovor: Mislim, da ponekod pojmejo komuno še vedno samo kot novo teritorialno enoto, torej večjo občino s svojim občinskim ljudskim odborom, ki bo dobitil toliko in toliko novih pravic in pristojnosti. To je sicer res, ni pa še vse! Novo občino bomo imenovali komuno zato, ker ne bomo imeli več samo opravka z občino kot upravno teritorialno enoto, temveč z občino, ki bo temeljna socialistična družbeno-gospodarska skupnost prebivalcev in samoupravna teritorialna enota. Nov občinski ljudski odbor z vsemi svojimi organi predstavlja le del samoupravnih organov v občini.

Občinskem ljudskim odborom smo morali v statutu posvetiti razumljivo največ pozornosti in prostora zato, ker doživljajo s svojo novo funkcijo tudi največ sprememb, medtem ko ostali organi samoupravljanja že obstojejo in sta njihovo delo in funkcija že urejena z zakoni in drugimi predpisi. Pod komuno ne smemo razumeti samo njenega najvišjega organa oblasti na novem območju, temveč samoupravno prebivalcev celotne občine, ki se odraža tud

v organih samoupravljanja v gospodarstvu, v organih družbenega upravljanja v prosveti, zdravstvu, socialnem skrbstvu in zavarovanju in v vseh ostalih organih družbenega upravljanja. V komuni bo ta samouprava prisaža še do popolnejšega izraza, ker bodo spričo novih funkcij njenega ljudskega odbora proizvajalci in vsi ostali organi družbenega upravljanja imeli neposrednejši kontakt z oblastjo in delno večji vpliv na njen delo. Ljudski odbor komune, kjer se bodo šakorekoč stekale vse niti družbenega življenja, bo postal nova pomembna in gonilna sila za razvoj in napredok svojega teritorija,

Nagrajevanje po učinku je najbolj pravično

V vseh proizvodnih podjetjih na Gorenjskem živahno razpravlja o novem plačilnem sistemu

Kmalu zatem, ko je Zvezni izvršni svet sprejel novo Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačah delavcev in uslužbenec v gospodarstvu, so v številnih delovnih kolektivih Gorenjske začeli razpravljati o pripravah in načinu izvajanja novih predpisov.

Pred kratkim so se sestali na Jesenicah predstavniki 11 večjih podjetij z Gorenjske, med njimi je bila Zelezarna z Jesenice, Skofjeloška predilnica, »Inteks« in »Tiskanina« iz Kranja, Tržička predilnica in drugi. Na sestanku so govorili o problemih nagrajevanja. Pa tudi v podjetjih sleherni dan razpravlja o novem plačilnem sistemu in bodočem nagrajevanju. Ker nova uredba določa tudi večjo skrb in odgovornost za tarifne pravilnike s strani OLO, bodo leti tudi tesneje sodelovali pri sestavljanju novih pravilnikov v podjetjih.

Dosedaj so največ govorili o načinu ocenjevanja delovnih mest in nagrajevanju. Kolektivi so se dogovorili, da bodo z medsebojnim sodelovanjem in izmenjavo izkušenj stremeli za tem, da bl. naši najboljši način ocenitve delovnih mest. Predstavniki Železarne, kjer so s pripravami za sestavo novega tarifnega pravilnika že najdlje in imajo pri tem delu tudi nekaj izkušenj, bodo pomagali ostalim podjetjem na Gorenjskem.

JAVNA KRITIKA

V premislek

Predzadnjo skupno sejo Okr. zborna in Zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Kranju, je začel njegov predsednik Miran Košmelj takole:

»Začenjam 25. skupno sejo obeh zborov OLO in ugotavljam, da sta oba zabora sklepčna. Obenem pa moram pripomniti, da danes ne prisostvuje seji iz neupravičenih razlogov v Okrajnem zboru 16 in v Zbornu proizvajalcev 11 odbornikov.«

Na skrbi isti način je predsednik OLO začel 26. sej obeh zborov v lanskem letu in ni bilo seje, na kateri ne bi bilo podobne ugotovitve.

Skoraj neverjetno, oziroma nemogoče je, da bi sejam prisostvovali vedno vsi odborniki. To je nemogoče že sprije prečasnega števila odbornikov, ki so na več ali manj odgovornih mestih, bodisi v gospodarstvu, bodisi v državni upravi.

Ko so sedanj odborniki spreseli mesto zastopnika svojega volilnega okoliša oziroma proizvajalcev v Okrajnem ljudskem odboru, so morali pač računati tudi z določenimi obveznostmi, ki jim jih bo narekoval ta položaj. To pondarjamo zaradi tega, ker dostikrat odborniki nemojemo najti rešitve pri tehtnju važnosti seje Okrajnega ljudskega odbora ali določenega dela v podjetju ali ustanovi. Toda če se že nekdo odloči za delo na svojem delovnem mestu, je vsekakor pravilno (to je tudi odbornikova dolžnost), da se pravočasno opraviči in na vede vzroke svojega izostanka.

Ce bi odborniki to upoštevali, prav gotovo ne bi ugotavljali ob koncu leta, da sta v Okrajnem zboru šestkrat manjkala odbornika Anton dr. Jenčič in Andrej Ogrizek ter trikrat odbornik Franc Pebarec. Nekoliko buje je v tem oziru v Zbornu proizvajalcev, kar je sicer deloma razumljivo (kar se izostankov tiče, vendar ne opravičevanja), ker odborniki tega zabora delajo neposredno v gospodarstvu. V tem zboru sta 11 krat neopravičeno manjkala in Pavle Kump ter Pavle Vodnik. odbornik M. Potočnik je manjkal 7 krat in Franc Stegnar 6 krat.

To so le najkarakterističnejši primeri, medtem ko je še celo vrsta odbornikov, ki so nekajkrat neopravičeno izostali s sej ljudskega odbora.

Pravilno bi bilo, da bi prizadeti odborniki pregledali svoje delo in postopek v preteklem letu. Ravnov tako pa je tudi dolžnost volivev, da ob koncu leta analizirajo delo svojih odbornikov ter ga odobre ali pa trajajo, če to zasluzi.

L. Ausec

Strokovni izpit

Kovinarska in metalur. stroka dobiva kvalificirano delovno silo, medtem ko je v lesni industriji primanjkuje. Za doseglo kvalifikacije so se začeli zainteresirati delavci sami, v obratih lesne industrije v Boh. Bistrici in na Rečici. V omenjenih obratih so organizirali za delno kvalificirane delavce tečaje, kjer so se pripravljali kandidati za polaganje izpita za kvalificirana delavca. Izpitna komisija radovljškega okraja je izprašala okoli 30 kandidatov, ki so pokazali dobro znanje iz prakse in slabše iz teorije. Izpiti so pokazali, da je treba posvetiti večjo pozornost strokovni izpolnitvi delavcev v lesni industriji.

Iz Žirovnice

V minulem letu je občinski ljudski odbor v Žirovnici investiral 1,700.000 din za popravilo cerkve v Rodnah. Ta cerkev je ena najstarejših v radovljškem okraju. Na cerkevem pokopališču so že pred več stoletji pokopavali mrljice tudi iz oddaljenih vasi in celo iz Rateč. Po ustnih izročilih je dognano, da so pogrebci, ki so prenašali ali vozili mrljice iz Rateč v Rodne običajno prenožili na Jesenicah in so zato tej hiši, ki je pred 60 leti še stala v bližini hotela Pošta — rekli pri Ratečanu. Obnova te cerkve na Rodnah zgovorila priča, kako naša ljudska oblast in krajnji činitelji čuvajo kulturne spomenike.

Občinski odbor v Žirovnici je v minulem letu izvršil nujno potrebna popravila Prešernove hiše v Vrbi in dal urediti njen okoliš. Za popravilo hiše in za ureditev okoliša je izplačalo okoli 500.000 dinarjev. Prav tako je dal zgraditi in popraviti planšarske koče in senike v svojem planinskem zaledju pod Stolom. Te novogradnje in popravila poškodovanih ali dotrajanih planšarskih stavb bodo znatno pripomogle k boljšjanju živinoreje in planšarstva.

Krat kaj neprimeren. Nekatera k pravilniku so že pripravili in podjetja pa še čakajo, češ kar ga bodo samo še izpopolnili z bo — bo, v prepričanju, da so novimi določbami. — Pripravili dosedanje ocenitve delovnih mest dobre ter da jih bodo moralni samo popraviti. Tak odnos do teh problemov jim bo lahko samo škodoval. V vseh podjetjih, razen v Železarni na Jesenicah, pa so pozabili na popis uslužbenih delovnih mest. Razen že omenjenih vprašanj, je po podjetjih še mnogo razprav in v zvezi z normiranjem dela. V posameznih podjetjih je možno normirati delo, toda temu vprašanju so dosedaj posvetili premož skrbi. Marsikje so norme neprimerne in vpeljane bolj na podlagi izkušenj. Prave tehnične norme pa imajo le malo kje. Tudi nagrajevanje normiranega dela je bilo dostikrat nepravilno, kar se je posebno čutilo v jeseniški Železarni.

Tako pred kolektivi, kot pred organi ljudske oblasti je še mnogo dela, da bi vkladili nov način nagrajevanja s predpisi.

Kako delajo v Železarni

Komisiji, ki so ju imenovali Normni cenik že imajo in ga v Železarni na Jesenicah za popis delovnih mest, uspešno izpolnjujeta svoje naloge.

V Železarni so z zadovoljstvom sprejeli novo uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačah delavcev in uslužbenec v gospodarstvu, saj k takemu načinu nagrajevanja težijo že nekaj let. Letos so sicer deloma že nagrajevali tako kot to določajo novi predpisi. nov tarifni pravilnik. Besedilo

OB POPISU ZIVINE

Zakaj bomo popisali živino?

Stevilo živine, perutnine in pisi iz prejšnjih let bo v tem, čebelnih panjih smo po vojni popisovali vsako leto od 1947. do 1952. To je bila redna in enotna statistična akcija v FLR Jugoslaviji. Od 1953. leta dalje pa smo določili popis živine na vsakih pet let, kar pomeni, da bi bil naslednji redni popis še leta 1958. Zato je tudi redni popis lansko leto izostal, izvršili pa smo anketo, na podlagi katere smo dobili rezultate, ki pa smo jih lahko uporabili le za področje republike, oziroma vse države, ne pa za področja okrajev, občin ipd. Tako razpolagajo sedaj okraji in občine še s podatki o stanju živine iz leta 1953. Zato so Okrajni ljudski odbori v naši republiki odločili, da bo od 16. do 20. januarja popis živine, perutnine in čebelnih panjih na področjih sedanjih okrajev in občin, na podlagi katerih bodo dobili podatke za nove upravne teritorialne enote — komune. Okrajni ljudski odbor v Kranju je ta odlok sprejal na skupni seji obeh zborov 29. decembra 1954. Rezultati popisa za vsako naselje pa bodo koristili kmetijskim strokovnjakom in organom bodočih komun.

Letošnji popis živine bo enak popisu iz leta 1953. Organizirale in vodile ga bodo okrajne in občinske popisne komisije. Posamezni popisovalci pa bodo obiskali vsako gospodarstvo in vsakega lastnika živine. Razlika med letošnjim popisom in po-

da je pri prejšnjih popisih obstajala pri lastnikih živine bosten, da bodo po ugotovljenem številu živine obdavčeni, da bo do podatki služili oblastvenim organom za določanje višine odkupa mesa, mleka, jajc itd. Ta bojazen pa nam je samo škoda. Danes je vsakomur jasno, da nova davčna politika nima prav nobene zveze s številom živine, ker se davek odmerja po katastru.

Zato bo letošnji popis živine, perutnine in čebelnih panjih, na podlagi katerih bodo dobili podatke za nove upravne teritorialne enote — komune. Okrajni ljudski odbor v Kranju je ta odlok sprejal na skupni seji obeh zborov 29. decembra 1954. Rezultati popisa za vsako naselje pa bodo koristili kmetijskim strokovnjakom in organom bodočih komun.

S. K.

„Glas Gorenjske“ v vsako gorenjsko hišo!

Menda že ni na Gorenjskem človeka, ki ne bi vedel, da je MESEC JANUAR — MESEC »GLASU GORENJSKE«.

S to akcijo želi doseči naše uredništvo, da bi naš list, ki je že itak najbolj bran časopis na Gorenjskem, prodrl do vseh Gorenjev.

Reči moramo, da smo do sedaj dosegli že vidne uspehe, s čemer pa nikakor nismo zadovoljni.

Z željo, da bi kar najbolj popularizirali naš list, smo poslali nekaj propagandnih izvodov časopisa na nekatere osnovne šole na Gorenjskem. Tistim šolam, katerih prvotno nismo zajeli, pa pošljamo naš list danes; želimo, da bi jih učitelji razdelili v prvi vrsti tistim učencem, kjer domači niso naročeni na časopis.

Akciji za zbiranje novih naročnikov so se odzvali tile prostveni delavci: VERA ROTMAN, Osnovna šola Bohinjska Bela, PRIDOBILA STIRI NOVE NAROČNIKE;

TONE PIPP, Osnovna šola Zabnica, JE PRIDOBIL SE PET NAROČNIKOV;

UPRAVITELJ Osnovne šole v Homcu p. Radomlje, JE PRIDOBIL 7 NOVIH NAROČNIKOV;

VALENTIN FRECE, Osnovna šola Smlednik — 8 NOVIH NAROČNIKOV.

POSNEMAJTE JIH!

Prav posebno opozarjam naše bralce, da smo v tem mesecu ustanovili tudi svoje podružnice in sicer na JESENICAH, v ŠKOFJI LOKI ter v KAMNIKU. TAM LAJKO ODDASTE: MALE OGLESE, OBJAVE, REKLAME, ČESTITKE, ZAHVALJE, TAM SE LAJKO NAROČITE NA NAŠ LIST IN ODDASTE SVOJE PRISPEVKOVE — CLANEK!

V ŠKOFJI LOKI SO PROSTORI NAŠE PODRUŽNICE V PISARNI PODJETJA »TRANSTURIST« — PRED POSTO. — URADNE URE: OB TORKIH OD 11. DO 13. URE IN OB PETKIH OD 15.30 DO 17.30 URE.

NA JESENICAH — Prešernova cesta 21 (torek in petek od 8—10) STA POVERJENIKA NASEGA LISTA FRANC ŽVAN IN POLDE ULAGA.

V KAMNIKU (pisarniški prostori) se niso točno določeni) JE POVERJENIK NAŠEGA LISTA FRANC ČEBULJ.

V današnji številki pa smo razpisali za naše bralce prav mikavno tekmovanje. Nagradili bomo nameč z denarnimi nagradami od 500—3000 din šest najboljših prispevkov naših bralcev in sicer na naslednjih temah:

1. »Problemi bodoče komune« (tiste komune, od koder je udeleženec tekmovanja);

2. »Nagrajevanje po delovnem učinku v gospodarstvu«;

3. »DPD «Svoboda — žarišče kulture«.

Razen tega bomo vse boljše prispevke (ki ne bodo nagrajeni), objavili v našem listu in primerno honorirali. PRISPEVKE POSLJITE DO VKLJUČNO 25. JANUARJA NA NAŠE UREDNIŠTVO.

Ob koncu ponovno opozarjam naše naročnike, DA JIM NI TREBA POSILJATI DENAR ZA NAROČNINO PO POSTI, KER BODO NAROČNINO ZA 1955. LETO POBIRALI PISMO.

NE POZABITE! Kdor bo plačal naročino za »Glas Gorenjske« za vse leto 1955, najkasneje do konca februarja, bo upoštovan pri velikem nagradnem žrebanju, ki bo zajelo vse naše naročnike!

Dragi bralci, upoštujte to, KER NAGRAD JE MNOGO!

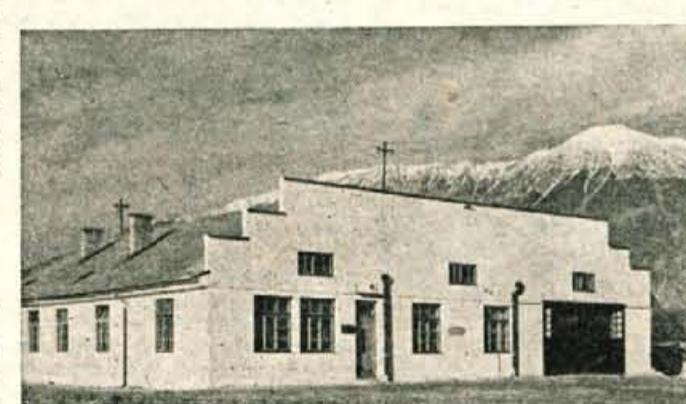
KEM - podjetje, ki obeta

Iz dveh majhnih delavnic je zraslo lepo podjetje

Veliko je takih podjetij v naši državi, ki so zrasla in se razvila iz majhnih, bornih delavnic in mehanično dejavnost so v našem gospodarstvu. V tem kralju razširili še na izdelovanje karoserij za rešilne in druge avtomobile, na generalna popravila ipd. Toda želeli so podjetje »KEM« iz Lesc.

bo lahko bolje in smotrnejše opravljalo svoje delo.

Svojo osnovno ključavničarsko in mehanično dejavnost so v prvo podjetju sodi brez dvojstva karoserij za rešilne in druge avtomobile, na generalna popravila ipd. Toda želeli so še več.

Nova stavba podjetja »KEM« na Lipcah

Sele 1952. leta so prišli na to, da je najbolje, če se Avtoserinska delavnica ter Okrajna mehanična delavnica v Radovljici združita v eno podjetje, ki

SKRB ZA OBRT

Na Jesenicah je okoli 25 obratnih in drugih uslužnostnih podjetij, katerim posveča mestni ljudski odbor precejšnjo pozornost. Znano je, da sicer ni primerno samo na Jesenicah, da so obrtni obrati zelo zastareli. Zavedajo se takega stanja, je LO predvidel v letošnjem letu iz občinskega proračuna približno 50 milijonov dinarjev za modernizacijo obrtnih obratov na področju mesta.

Zdi se nam, da je ta ponudba s komercialne strani neutemeljena. Pravilno bi bilo, po našem mnenju, da podjetje KEM se vsestransko pomočjo gospodarskega sveta OLO obnovili in preuređili v prav čedne in svečile prostore, ki so polni strojev, katere so nabavili v ostalih krajev v državi. Danes omenjeno podjetje zaposluje že nad 90 delavcev, ki delajo v dveh izmenah, zaposli pa jih bodo v vojo, vendar na vsak način ekonomsko prodajno ceno.

Razen naštetih dejavnosti izdeluje danes podjetje tudi usmerjevalec za polnjenje avtomobilskih akumulatorjev, delajo pa tudi posebne usmerjevalce za motorje. Serijsko izdelujejo tudi okvirje za lesene tega, ker nameravajo že letos 25 delavk, kar je posebno po-

A.

Vzgojni problemi

Otrok naj nadzira svoja dejanja

Največja umetnost pri vzgoji duševnega stanja pa spada že otrok je navajanje k discipliniranju samega sebe. Čeprav se zdi marsikomu nemogoče, da bi otrok kontroliral svoja dejana, se da to s pravilnim postopanjem zlahka dosegči. Seveda ne smemo nikdar pozabiti, da se morajo otroci vsega, kar zahtevamo od njih, naučiti predvsem iz naših zgledov. Najenostavnije je discipliniranje pri raznih telesnih potrebah, kot so uživanje hrane, skrb za telesno čistočo itd. Pri mizi se nam nudi zato najlepša priložnost. To nam lahko pojasni naslednji primer:

Družina male Metke je obiskala teto. Deklica je ravnokar prišla iz šole in komaj je čakala, da bo dobila kosilo. Mama ji je že nallila juhe. Metka pa si je medtem umila roke in mirno obsedela pri mizi. Tedaj jo teta vpraša: »Kako to, da še ne ješ, ko si vendar tako točila, da si lačna?« Metka pa pravi: »Veš, teta, odkar hodim v šolo, počakam, da vsi dobijo svoj obrok in potem šele z ostalimi vred začnem jesti.« — »To je pa res lepo od tebe, če tudi se tako majhna deklica, kot si ti, le težko premaga.« Je pohvalila teta svojo nečakinjo. »V začetku sem res težko gledala poln krožnik pred seboj, a sklenila sem, da se ne uklonim kar tako svojemu želodcu. In res, sedaj že z luhoto počakam, da mama najpre vsem postreže, da potem vsi naenkrat jemo, je ponosno odgovorila Metka.

Oglasil se je še oče: »Ni samo naša Metka tak junak, tudi njena prijateljica Silva se zna lepo obvladati. Njena mama mi je povedala, da so pred dnevi imeli goste. Ospoldne ni hčerka dobila prav nič peciva, čeprav se je vso pot iz šole silno vesela obljubljenih kolačev. Ob prihodu domov je bila zelo razočarana, a se ni prav nič ježila in sitnarila. Spomnila se je, da se mora tudi mama marsičemu odpovedati, a ni zato prav nič slabe volje.«

Obvladanie oziroma kontroli.

Smrt gorah

Besnenje zunaj je vedno kot da bi se mimo oken plazili stopali po talečih se krpah snežne. Hotel sta nekaj storiti, hotel sta pomagati, hotel sta preprečiti to, kar sta čutila, da prihaja. Toda vedela sta, da je vse zaman! — Tu sta bila le še kot prva pogrebca.

Odprte oči umirajočega — motne in krvave — so zrle tja nekam v višave, njih medli soj je počasi ugašal...

Grozotni trenutki so vzbujali v Doretu obup. Pojem smrti, ki je do sedaj ležal v njegovi zavisti le kot brezobčeni črn vpršaj, je tu dobil svojo gusano resnično podobo. Osemnajstletni tuji mladič, ki je ležal zmanjšen pred njim, mu je v hipu postal tako blizu, bliže celo, kot bi mu bil brat.

Telo sta namernavala nekoliko naravnata, toda ko sta ga prijela čez prsa, se je izvil iz njih hrošč stok, iz ust pa je bruhič močan curek krvi. Pustila sta ga, le pretrgani in razcefrani konec vrvi ob pasu, na katrem so še bingljali klini in vponke, sta razvezala.

Molča sta se odkrila in sedila v sneg...

Nebo je bilo jasno in brez najmanjšega oblaka. Le tam v daljavi, kjer se v prečudni zlati luči stika modrina neba z obronki zasneženih gora, so kot bele krste plavale dolge, tanke meglice. Zrak je bil svež, čist in gore so bile kakor umite.

Iznad Roba se je s hreščkim kričanjem pripodila jata krovkarjev, po zasneženem pobočju Macesnovca si je utirala gaz tropa divjih koz.

Mimo njiju pa se je plazila temna senca nečesa mrzlega, grozneg in nedoumljivega, čutila sta njen hladni dah in v grlu ju je stiskala grenačka.

Cez kakdejet ure se je telo pred njima umirilo, s tresočo roko sta zaprla oči mlademu mličiu.

Ljudje so odnesli truplo v dolino in ko se je Dore pod večer zopet vračal na Sedlo, je bilo vse tako kot prej, le tam na snežišču pod Čelesnikom se je vila dolga krvava sled.

Iz koče na Sedlu je odmevala vesela pesem in glas harmonike. V tem zakajeni sobi, polni dražecga vonja po vinu in žganju, se je gnetlo mnogo semejčnih obrazov. Dore je prisledel, se stisnil k Nuši in jo prešerno objel čez pas. V njene očeh je opazil trepetajoč blesk strasti in poželenja. Zapesti so tisto: »Ni lepšega na svetu kot mlado dečko...«

Prepadenih obrazov sta stala priatelja. Gledala sta zdaj na umirajočega, zdaj drug druge-

Adolf Cebulj

stori je bil počin tajinstveno nam postane in za vse na svetu bi tedaj ne zapustil tople domačnosti in varnosti koče.

Kot hlad sivih megla, ki so se to divjo noč plazile ob robovih sten v vrhov, se je pritliko pod stropom je vzrepeta kradel v Doretu spomin na smrt. Vstale so pred njim senece in jasne podobe tistega žalostnega dne in preteklih pomladidi, ko so štirje mladi ljudje, polni veselja in pričakovanja,

Jesenški taborniki o svojem delu

Na nedavnem občnem zboru koloniji na Planini pod Golico jesenških tabornikov, vključnih v Rod jeklarjev smo izvedeli, da so bili v minulem letu zelo aktivni.

Poleg dvanajstih sej uprave, 88 vodovih sestankov, 4 skupin sestankov Članstva, se imeli v minulem letu 32 enodnevni izletov, 4 enodnevna taborenja, 6 enodnevni izletov s kolesi, 3 enotedenška taborenja in 10-dnevno potovanje s kolesi po Koroški. Udeležili so se tudi prvomajskega izleta v Beogradu, velike proslave na Ostrožnem in izleta delovnega Ijudstva v Završnici pod Stolom, ko se ga udeležili vsi taborniki (80 po številu) in kjer so razvili tudi svoj društveni prapor. Udeležili so se vseh proslav v počastitev važnih obliktic in državnih praznikov, tako tudi praznovanja 85-letnice Železarne Jesenice, jesenškega občinskega praznika, 10-letnice SKOJ-a v Ribnem pri Bledu itd. Jesenški taborniki pa so nadalje poznani kot nabiralcji hroščev in zelišč ter kot pogozdovci. Za

Amerika pozna tudi tako imenovane neodvisne mod. ustvarjalce. Njihove kreacije so res zanimive. Gospod Adrian n. pr., ki oblači skoro vse hollywoodske igralke, služi milijone na račun svojih originalnih domislov. Tako so n. pr. žepi njegovih oblek nekje na sredini hrba, nekatere obleke imajo samo po en rokav, vsaka od njih pa je okrašena z velikim šopkom cvetja v najživahnejših barvah.

Klub vsem omenjenim napakam pa imajo ameriške žene izredno veliko smisla za športno področje oblačenja. V tem prekašajo žene v vseh državah sveta. Puloverji, športne jopicice, krila, hlače za izlete in oddih na plaži so izdelani z odličnim okusom. Dokler je ameriška žena pri delu ali se ukvarja s športom, tedaj je povprečna Američanka najbolje oblačena, ker zna biti praktično diskretna. V gledališču, na plesu in v nočnih lokalih pa vzbujajo Američanke zaradi svoje ekstravagance večkrat kar smešen vtiš. Mlada dekleta, pa tudi žene srednjih let plavajo v celih oblakih tla ali čipk, njihove obleke imajo vse polno pentelj, zavezanih na vseh mogočih mestih, krasijo pa jih pravi botanični vrtovi umetnega cvetja v lasih, na ramenih in prsih.

Ceravno nimajo preveč smisla za harmonijo oblačenja, moramo vendar priznati, da so Američanke v pogledu čistoče izredno natančne. Nikjer ne vidijo ameriške žene, ki bi nosila nezlikano obleko ali bi ne bila v redu počesana.

Drobni nasveti

Pri smučanju in zimskih športih se ne šminkajte in ne pudrajte, ker je ob belem snegu vaš obraz smešen in neestetski, razen tega pa to suši kožo obrazu. Zato se raje namažite s kremo. Prav tako ni potrebna šminka, ker mraz sam obarva vaš obraz s prirodnimi barvami. Edino ustnice si lahko namežete prav diskretno s svetlordečo šminko.

Pri sončenju v gorah človek večkrat pozabi, da sonce lahko kljub zimi povzroči hude opelkine. Včasih se celo hujše kot poleti. Zato se namažite po obrazu in po ostalih soncu izpostavljenih delih telesa s kremo in oljem za sončenje. Ne pozabite tudi na sončna očala!

Pravilna rešitev križanke ima tele besede:

Vodoravno: 1. mož, 4. rok, 7.

kdo, 8. oda, 9. kas, 11. Banat,

13. bo, 15. st, 16. arena, 18. no objavljaj kakšno uganko: rebus, križanko i. pd., da boste Ivo, 19. SAP.

Naprejno: 2. oko, 3. uk, 4. roka, 5. kosa, 6. na (za), 10. Ana, 11. beba (baba), 12. tetka, 14. oris, 15. snop, 17. Eva.

Od danes naprej pa bom red-

Rebus za naše najmlajše

Trije konci

Janez Lakun je bil majhen in ne preveč debel. Imel je koničast nos in veliko glavo.

Nekoč je izgubil službo. Odšel je po svetu, da bi si poiskal novo zaposlitev. Po nekaj dneh je prišel tudi v veliko pristanišče. Stopil je na neko ladjo in se srečal s kapitanom, ki ga je takoj pobral kaj išče.

»Delo« je odrezavo odgovoril Janez.

Kapitan mu je velel naj počaka in odšel v svojo kabino. Kmalu se je vrnil in dal Janezu stal celo krmar.

Janez je bil nekaj časa navaden mornar, pozneje pa je postal celo krmar.

Gove Peter II. gimn., Kranj

GLAS GORENJSKE

Izdaja:

Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška c. št. 6.

Direktor:

Sumi Nace.

Urejuje:

uredniški odbor.

Odg. urednik:

Slavko Beznik.

Tel. uredništva: št. 475, uprave št. 190 / Tek. rač. pri NB Kranj- oklica štev. 624-T-127 / Izhaja vseko soboto / Letna naročnina 400, pollet. 200, četrlet. 100 din Posamezna številka stane 10 din

POGUM

DRAMA IZ RESNIČNEGA ŽIVLJENJA

Ko sem bil star dvanajst naenkrat počita dva revolverska strela. S prijateljem naju je zanimalo od kod sta in zakaj.

Na cesti se je zbrala gruča ljudi. Kmalu se je razširila vest, da je bil revolverski dvoboj med vojaki in oboroženo drhaljo črncev. V resnici pa sta dva bela vojaka šla v Masonovo trgovino in skozi odprta vrata izstrelila dva strela. Nihče ni vedel zakaj. Eden od strelov je zadel miomidočega v noge. Mno-

Samova žena je pričela glasno jecati. Mož pa ji mestno ječo, bi bil umor. Ljudje rekel: »Jaz grem, ti pa molijo za me!«

Sli smo proti razjarjeni množici. Samo ena svetilka je razsvetljala ulico, po kateri smo se jih približevali. Nekdo iz množice nas je že opazil in začrjal: »Tukaj prihajajo! Množica se je obrnila proti nam. Sprejed je šel serif in nameril puško na nas. »Aretirati moram

Tudi sodnik je bil istega mnenja. »Spraviti ga moramo na varen kraj. Toda kam?«

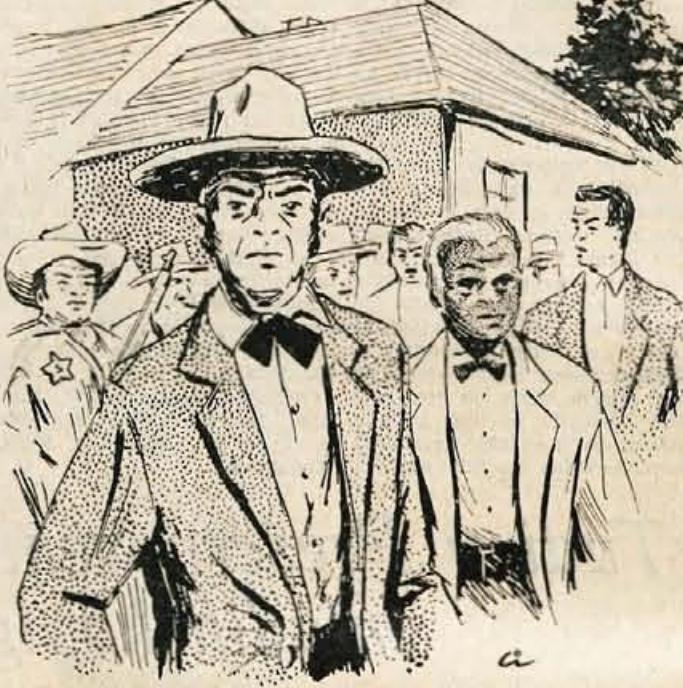
Množica poslušalec v dvorani je negovala. Oče se je obrnil proti njim in jim zabrusil: »Nocoj bo varen pri meni! Nikomur ne svetujem, da bi polabil roko na mojega gostala!«

V dvorani je bilo vse tiko. Slutil sem, če se sedaj samo eden oglaši, razjarjene množice ne bi mogel nihče zadržati.

»Menim, da imate prav, je rekel sodnik, »jutri zjutraj ob devetih pa ga pripeljite sem.«

Vsi trije smo odišli. Sam je spal pri nas in ni niti opazil, da spredaj je šel serif in nameril

puško na nas. »Aretirati moram

Ziča ljudi pa, ki je zavohala tega črnca!, nam je glasno dekri in bila polna sovraštva do jah.

Z mirnim glasom je oče odgovoril: »Vedeli ste kje je in če ga sami niste šli iskat, ga tudi sedaj pustite pri miru! Umakniti se s poti!« Z levice je sunil serifa v stran, množica pa nam je naredila prosto pot. Oče me je posiljal po sodnika, s Samom pa sta šla na sodišče.

Na sodišču je oče sodniku in porotnikom razložil ta slučaj, na koncu pa še pripomnil: »Za-

Z jutraj smo šli na sodišče. V dvorani je bilo samo še nekaj najbolj vročih in včeraj najbolj razjarjenih ljudi. Serif ni izrekel nobene otožbe zoper priponika in Sam je brez kaznifikat svoboden mož, zapustil sodno dvorano.

Z očetom sva šla skupaj domov. Med potjo sem se spomnil na preteklost. Spomnil sem se žaljivih besed, ki jih je izrekel Caldwell. Danes pa sem spoznal, da so v življenju različne vrste poguma. Da je bil oče pogumen, ko je ignoriral Caldwell, sem šele sedaj razumel. Kaj je pogum in pravo junashvo pa sem videl, ko je rešil življenje svojemu prijatelju črnemu Samu Masonu. Topel žarek je prešinil moje telo in tisti hip sem še bolj verjel vsem zgodbam, ki sem jih slišal o očetu, kot pa ko sem išli slišal prvič. Vse to sem povedal tudi očetu.

Zmajal je z glavo: »Jaz nisem bil nikdar pogumen. Toda z drhaljo se mora tako ravnati.«

»To imenujem jaz pogum. Se nikdar nisem bolj razumel te besede, kot razumem njen ponem sedaj.«

Lahno me je udaril po ramo in rekel: »Vedel sem, sinko, da bo nekega dne razumel, kaj je pogum!«

Obvestilo reševalcem nagradne križanke

V okviru »Januarja - meseca Glasu Gorenjske« je uredništvo razpisalo za prvo nagradno križanko, Novoletno, 28. lepih nagrajd, katere žrebanje bo v torki 18. januarja ob 15. uri. Zaradi velikega števila reševalcev in zanimanja, bo žrebanje javno in sicer v prostorijah uredništva »Glasu Gorenjske«, Koroska 6, prvo nadstropje. Vsem reševalcem, ki bodo do 15. januarja poslali rešitve, se enkrat nekaj o nagradah:

1. 3000 dinarjev;
2. 2000 dinarjev;

3. 5 kg mila;

4. 5 kg pralnega praška (oboje darilo kranjske tovarne mila);

5. blago za žensko krilo;

6.-8. naglavne rute (darilo to-

varne »Zvezde« Kranj);
9.-28. po eno steklenico žganih pijač (darilo podjetja »Vino Kranj).«

ZENTBENA PONUDBA
»Imam tono premoga in 2 m² drv!«

misel, je bilo, da bi obrnil pozornost preiskave na odsotno. Bil je neomajno prepričan, da se je v tem družinskom obisku

skrivala neka posebna misija. Toda, ko je o stvari bolje razmišljal, je uvidel, da bi to, zanj odrešilno dejanje, pomenilo Elizabetino smrt, a težke posledice bi obutili tudi njeni starši

in pa Moyzich, za katerega ni dvomil, da sodeluje v isti igri kot Elizabeta. Ker P. po svojem značaju ni bil slab, se je odločil najti drugo rešitev. Ko je srečal Elizabeto, jo je vprašal, če morda pozna nekega Unstela iz Sofije, ki ga v Ankari pričakujejo zaradi neke delikatne in težke zadeve. Tako vprašanje samo po sebi ni bilo prav nič nenavadno. P. zaradi tega ni bil indiskreten do Moyzicheve sekretarke, ker je smatral da Elizabeta pozna Sofijo.

Toda njegove besede so na Elizabeto močno učinkovale. V trenutku je prebledelo. Dobro je namreč poznala osebo, o kateri je govoril njen sobesednik. Spomnil jo je na posledice. Ki bi jih zanje lahko imela takša izsledovalna akcija. Začudeno je pogledala P.-ja in se vpraševala, če ji je to novice prinesel slučajno ali pa je to le »prijateljski opomin.«

Ta razgovor je potekal med 3. in 5. aprilom. Elizabeta je izginila naslednji dan, ob času, ko je odhajal vlak za Istanbul.

Pričakovani izsledovalci so prispeli šele proti koncu meseca, cesar pa seveda nista mogla predvidevati niti P., niti Elizabeta. P. je opravil svojo nalogo. Obvestil je dekliv in tem tudi Moyzicha. Tudi sam se je na ta način izvlekel. Ni bilo težko spredeti, da je bila v poročilih o preiskovalnih komisiji potrjena Elizabetina strašna krivda.

S tem je torej odprtia resnica o operaciji Cicero. Ona nikoli tudi Moyzich, zgrešila svojega cilja. Z »ultra zanesljivimi dokumenti«, ukradenimi iz blagajne angleškega ambasadorja, so se kaj hitro seznanili diplomatski in vojaški krog III. Reicha. Posledice so bile ogromne. Celo na nekatere vodilne državne satelitske delež so te vesti izredno močno učinkovale. Na drugi strani pa je dokazano, da je večina zaupnikov do 20. julija bila seznanjena z omenjenimi dokumenti, katerih vsebinu je samo še povečala prepričanje v neizbežen zlom III. Reicha.

Do katerega trenutka so smatrali Moyzicha za bedaka s Cicercem? Verjetno ne do konca afere. Tudi na to, kakšni so bili njegovi odnosi z angleško tajno službo in kdaj so bili vzpostavljeni, za sedaj še ne morem odgovoriti. Elizabeta živi v Sovjetski okupacijski coni. Da je edina iz te zanimive ambasade, ki bi mogla odkriti dejstva, ki jih ne najdemo v Moyzichevi knjigi, tega ne boste odkrili niti v von Papenovih spominih, končuje Forest Glean Campbell svojo razlag.

— Koniec —

Zato, ker je ukradel avtomobil, je bil kaznovan na dve leti zapora. Ker pa je edini priportnik v skoraj najmanjši državi na svetu, v San Marinu, je postal zelo popularen in turisti prihajajo v kaznilnico, da bi ga videli. Za kratke čase pa ga obiskujeta tudi sinova njegovega čuvalja, s katerima igra nogomet.

Avstralski časopisi, ki objavljajo romane, so prišli na originalno zamisel. Znano je, da imajo ženske navado po nekaj prečitanih straneh, pogledati na zadnjo stran v knjigi, kako se roman konča. To radovednost so avstralski časopisi takole izkoristili. Po petih nadaljevanjih romana objavijo v časopisu, da konec zgodbe lahko preimejo po pošti, če pošljejo določeno vsoto denarja. Naročnikov imajo vsak dan več.

Največja in najdražja ladja, ameriški nosilec letal »Forestal« je bil pred kratkim spuščen v morje. To velikansko plavajoče letališče je dolgo 315 metrov in je večje od ladje Queen Elisabeth in Queen Mary. Z oborožitvijo in letali ima Forestal 76.000 ton, stroški za gradnjo pa so znašali 218 milijonov dolarjev. Gradnja največje potniške ladje na svetu, Queen Elisabeth pa je stala le 20 milijonov dolarjev.

Iz danske prestolnice poročajo, da so pričeli graditi prve hiše iz gume. Ne gre seveda za običajno gumo, ampak za nekakšno maso iz nylona in prozne gume, ki je prepletena s kovinskimi palčicami. Hiše iz tega materiala so zelo odporne, lahke in poceni. Sestobna hiša stane približno milijon 200 tisoč dinarjev.

Mraz, viharji, hude nevihte s snegom, že dalj časa razsajajo v ZDA. Stevilo smrtnih žrtev je znašalo ob koncu decembra že 42 ljudi. Največ jih je umrlo zaradi prometnih nesreč na poledenelih cestah. Marsikje je cestni promet ustavljen. V državi Alabama pa je zaradi neurja strmolagivo prevozno letalo, pri čemer je izgubilo življenje devet članov posadke.

Iz Fort Kenta, ZDA, poročajo, da je tamkajšnja farmerka Marija Kir rodila šestindvajsetega otroka. Stara je šele 42 let in je popolnoma zdrava. Prvega otroka je rodila, ko je bila starca 16 let. Od teh otrok živi še 19 sinov in hčera, dva pa sta že poročena.

VFranciji so napravili prototip letala »Ledič 022«, z katerega računajo, da bo dvakrat hitrejši od zvoka. Največjo zanimivost predstavlja kabina, ki se v primeru nesreče takoj odklopi in spusti s padalom.

Odkril je ribo, ki ima noge, za katero so mislili, da je že izumrla. To je našel profesor J. L. B. Smith, znanstvenik, ki je raziskaval življenje in vrste rib, ki žive med otoki Seychelles. Našel pa je še veliko vrst rib, katerih znanost še ni poznala.

Stodvainštrideset let in še starejši ljudje živijo v Aziji še iz napoleonovih časov. Nek univerzitetni profesor je ugotovil, da so nekateri rojeni še pred letom 1812. Izjavil je, da je njihova starost neoporečna in da imajo nekateri že 70 let stare pravnike. Zakaj so ti ljudje dočakali tako visoko starost še niso dognali.

Tudi ženski nogomet je bil že nekdaj v Evropi zelo moderen. Ni pa se mogel dovolj uveljaviti. Danes je Portugalija ena izmed redkih evropskih držav, v kateri ženska »moštva« prirejajo nogometne tekme. Obisk na teh tekma je menda zelo velik.

Iz 14 starih avtomobilskih zračnic si je William Hill naredil sod, s katerim se je spustil čez 50 metrov visok slap Niagara. Ko so potem njegovi bratje hoteli prednemu Williamu pomagati iz vode, so našli samo sod. Sele drugi dan so našli tudi njegovo truplo.

OPERACIJA CICERO

ni bila nemški vohunski podvig

Interesantnost donavske zveze so imenovali vojaške priprave nacistov, da bi povsem okupirali Madžarsko in Romunijo, o čemer je bil točno obveščen tudi Besking, mlad vojaški atač v Ankari. To sporočilo je bilo za Ruse zelo dragoceno.

Cicero sam po izjavah Campbella nikoli ni imel posrednih ali neposrednih stikov z Rusi.

Nastaja vprašanje, zakaj se je Elizabeta, katero bi Moyzich najmanj mogel osumiti izdaje, tako hitro odločila, da bo 6. aprila zapustila mesto.

P., ki je bil nezaupljivejši od Moyzicha, je izvedel majhno anketo in brez truda odkril, da živi Elizabeta dvojno življenje. Konec marca ali v začetku aprila, je nemško poslanstvo prejelo nek dokument, ki ni bil naslovljen na von Papens, temveč na vojnega atača generala Kettenberla ali admirala von der Marwitz. Dokument je omenjal ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti ob umiku iz Grčije, Krete in ostalih otokov v Egejskem morju, če bi se zaveznički poskušali izkrcati. Nemška vojaška misija v Turčiji (katere člani so se maskirali kot vojni atači, trgovinski agenti ipd.) naj bi v tem pogledu podvzela potrebne ukrepe. P.-ja so te instrukcije večkrat zavedle v skušljavo in izkoristil jih je v svoje namene.

Kakor vsi začetniki pri tem »poslus« tudi on ni predvideval posledic takega dejanja. Nekega dne pa mu je postal jasno, da se glede to zadeve izvaja tajna anketa. Pričakovali so prihod dveh prevezanih gestapovskih »zveric« (iz Ankare in Istambula). Tedaj je P. začel v drugo skrajnost – podlegel je grozoti paniki. Za trenutek je že pomislil na beg, ker je od izrednih dobičkov svoje nove službe imel v Sveti precej prihranjene gotovine. Se istega dne se je razgovarjal z Moyzichem, ki mu je povedal, da bo Elizabeta odpotovala na Madžarsko, kjer bo v družinskem krogu preživelova svoj letni dočust. Prvo, kar mu je ob teh Moyzichevih besedah prišlo na

Iz sodnih dvoran

S prekupčevanjem se dobro zaslubi, toda . . .

Janez Fiksaj iz Ovsiš pri dišču v Radovljici dobil prvi Podnartu, je, kakor je ugotovilo okrajsko sodišče v Radovljici, že več let živel skoraj izključno od prekupčevanja z živilo. Svoj čas je bil tudi pastir in gonač, pa je ugotovil, da je janž to delo pretežko in premalo donosno. Postal je »strogovec z živilom«. Zlasti se mu je »prikuplio« trgovanje s prasiči. Nobena pot mu ni bila predolga, hodil je za zaslužkom ure in ure daleč, ali pa se vozil tja do hrvaške meje in zlagal naše trge in kmete s potrebnim »blagom«. Ze pred dve letoma pa se mu je pripetilo, da ga je oko varnostnega organa vendarne opazilo na teh kupičkih izletih in Janez je s pogojno sodbo pri okrajnem so-

Janez pa je bil osumljen tudi, da je ukradel v začetku septembra 1954 kmetu Pangercu iz Crnica kravo, ki jo je potem kmalu prodal v Kranju nekemu okoličanu za 46.500 din. Toda Janez se je vztrajno branil očitkov tatvine in je priznal le, da je kravo kupil na cesti od nekega neznanca (ki naj bi kralo ukradel) za 30.000 din, dalje pa jo prodal za zgornj omenjeni znesek, torej z doblikom 16 tisoč 500 din. Trdil je celo, da se boji fizdati »neznanca«, ker bi ga utegnil še ubiti, ali mu začigati hišo. Ta zagovor preiskovalnega organa in tožilca sicer ni nič kaj prepričal, vendar je tožilec Janeza otožil res zaradi sumljivega nakupa.

Na obravnavi je Janez sicer skušal zdobiti pri sodnikih usmilenje ter dokazoval, da je balehen in celo invaliden še iz predvremenega časa in da samo zaradi tega ni prijet za kakšno redno in spodobno delo. Vendar pa je bilo v analih sodnih spisov še izza časov stare Jugoslavije o njem zapisano marsikaj nelepega, kakor n.pr. o tihotapstu in podobno. Zaradi tem odmerilo sodišče Francetu je odmerilo sodeči mesec dni zapora. Martin pa je letos »vrnil« Francetu, ko ga je obdelal s kamnom po glavi in mu prizadejal nekaj močnih podplutov. Odsedeti bo moral zato 10 dni zapora. Tudi v tem primeru bi seveda lahko nastopile drugačne in usodnejše posledice. Tako, kakor se je v prvem primeru Francē trmalost in zagrizeno otepal vsake krvide, tudi Martin sedaj pred sodiščem ni ničesar priznal. Oba je pritiral slepota sovraštva tako daleč, da sta izgubila sicer horno kolikočaj pametno in logično presojo, oba sta odhajala s sodišča enako nepomirjena. Nobeden tudi ni mogel doumet kazenske mere, ki sta jo zaslužila.

Eno samo dejstvo, en sam doodek, je sprožil v njuni notranosti ta plaz sovraštva, ki se noče ved ustaviti. Delitev dediščine! Bolje bi bilo za obo, da bi ne imela poddedovati ničesar, — tako si misli ob nujnem primeru sodnik in tako si bo mislil še marsikdo pri nas, ki je že spoznal pogubnost pohepa po lasti in zemlji, zakoreninjenega še v mnogih ljudeh. Se marsikateri Francē in Martin se »udarita«, če ne že tako, kakor naša dva, pa vsaj pri zapuščinskih razpravah za dedne deleže in se potem ne poznata več, čeprav sta brata.

—er

100 uspehov
na 1 oglas

v našem
tedniku

**PRAVNI
NASVETI**

G. A. Lahovčič 55.

Vprašanje: Od 10. II. do 7. VII. je vaša žena delala na posestvu njenega brata. Brat jo ni pustil v službo. Vprašuje, kakšen zasluk je priprava.

Odgovor: O tem, kakšen zasluk pripada delavcem na zasebnih kmetijskih posestvih, nimamo določenih predpisov, ker se ta razmerja urejuje z medsebojnimi dogovori — pogodbami. Lahko pa sklepamo, da je najmanjši mesečni zasluk kmetijskega delavca 6000 dinarjev. To je najmanjši znesek, od katerega mora zasebni kmetijski delodajalec plačati ustrezni prispevek za socialno zavarovanje. Seveda se potem od zasluka odračuna še hrana in stanovanje. V kolikor ne boste prišli do sporazuma glede plačila, se obrnite s tožbo na Okrajno sodišče, ki bo o vsej stvari končno odločilo.

Vprašujete, če je v zimskem času dovoljena prisilna preselitev in v katerih primerih. Nadalje, kdo sme izdelati odločbo o prisilni preselitvi in če obstoji rok za pritožbo o prisilni preselitvi.

Odgovor: Po obstoječih predpisih o razdeljevanju stanovanj, je prisilna preselitev prav tako dovoljena v zimskem času. Dovoljena je na podlagi pravnomočne odločbe stanovanjskega organa druge stopnje, ki jo tudi izvrši po predhodnem predlogu zahtevajoče stranke. Zoper odreditev prisilne preselitve ni možna pritožba. Imate pa pravico, da zoper odločbo drugostopnega stanovanjskega organa vložite tožbo na Vrhovno sodišče LRS ter v tem primeru predlagate pri stanovanjskem organu prve stopnje, da s prisilno preselitvijo počaka do dokončne odločbe. Predlogu pritožbe tudi izkaz, da ste vložili tožbo. O tem predlogu mora odločiti stanovanjski organ prve stopnje v treh dneh po prejemu predloga, ki ga lahko vzame na znanje ali pa zavrne.

šport * šport * šport

Drugo in tretje mesto med naiboljšimi

slovenskimi streliči

Zadnja in ena največjih prireditev slovenskih streličev je Tudi v minulem letu so se tekmovanje za »Perov pokal«, v spomin na streškega prvaka in borca NOB Franja Perka ter v počastitev dneva JLA.

Tržiški teknivalci so se tega tekmovanja udeležili trikrat in zasedli prvič drugo, potem tre-

tje, leta 1953 pa četrto mesto. Ljudske milice iz Ljubljane

so nastopili Janez Perko, Brejc Žižen Janez Perko, Za borbo z Lado in Štucin Milan, za drugo

ostalimi ekipami je bilo pravljih pet ekip iz Tržiča, ki drej in Kapež Niko. Za uspeh

so dobili tržiški streliči v trajanje na tekmovanje.

Tudi tokrat je osvojila ekipa ljanske garnizije JLA.

Čeprav sta brata

Brata Martin in Francē Gaspēr in Studorja v Bohinju tem, da je vrbel v brata med prepirom kar dve sekiri zapored, ki sta ga po srečnem načelu zadeli le s toričem v koleno in nad ledveno kost. Francetu je odmerilo sodišče hotapstvo in podobno. Zaradi tem odmeril sodeči mesec dni zapora. Martin pa je letos »vrnil« Francetu, ko ga je obdelal s kamnom po glavi in mu prizadejal nekaj močnih podplutov. Odsedeti bo moral zato 10 dni zapora. Tudi v tem primeru bi seveda lahko nastopile drugačne in usodnejše posledice. Tako, kakor se je v prvem primeru Francē trmalost in zagrizeno otepal vsake krvide, tudi Martin sedaj pred sodiščem ni ničesar priznal. Oba je pritiral slepota sovraštva tako daleč, da sta izgubila sicer horno kolikočaj pametno in logično presojo, oba sta odhajala s sodišča enako nepomirjena. Nobeden tudi ni mogel doumet kazenske mere, ki sta jo zaslužila.

Sam Francē je storil krvico Martinu in samo Martin Francetu, — tako mislita drug o drugem. Ze zdavnaj sta pozabila, da sta bila kdaj brata in da ju je vezal isti rod na skupen dom. Danes se le še slepo sovraštita in neprestano prežita na prilike, kako bi drug družemu škodila.

Tožita se pri domaćem ljudskem odboru, tožarita na sodišču, oba sta se spozabila že tudi tako daleč, da sta dvignila obožljene roke drug proti drugemu. Ce vsaj enega od njiju ne bo obšlo spoznanje, kako nemiselnino in brezglavo je nujno sovraštvo, utegne ta drama med njima še tragično končati.

V kazenskih registrih iz leta 1950 je zapisano, da je Francē v maju tistega leta Martina pred svojo hišo poškodoval s

Kino sporedi

Kino »Krvavec«, Cerknje: 15. in 16. januarja amer. film »Ne poj mi žalostnih pesmi«. Predstave v soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 17. in 20. uri.

Kino Naklo: 16. januarja ameriški film »Bojevitij O'Flynn«.

21. in 22. jan. agl. film »S čremi čez kontinent«. Predstave ob petih in sobotah ob 18.30, ob nedeljah ob 16. in 18. ur.

Kino »Storžič«, Kranj: 15. ob 16. ur avstrij. film »Hannerl«, ob 18. in 20. ur nemški film »Sanje«, 16. ob 15. 17. in 19. ur. »Hannerl«.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 16. ob 18. in 20. ur angleški barvni film »Melba«, matineja 16. ob 10. ur »Hannerl«.

Strelci so tekmovali

Strelski družina »Stane Kovačič« s Primskovega je za Dan sicer ni nič kaj prepričal, vendar je tožilec Janeza otožil res

zarezi sumljivega nakupa.

Na obravnavi je Janez sicer skušal zdobiti pri sodnikih usmilenje ter dokazoval, da je balehen in celo invaliden še iz predvremenega časa in da samo zaradi tega ni prijet za kakšno redno in spodobno delo. Vendar pa je bilo v analih sodnih spisov še izza časov stare Jugoslavije o njem zapisano marsikaj nelepega, kakor n.pr. o tihotapstu in podobno. Zaradi tem odmerilo sodišče Francetu je odmerilo sodeči mesec dni zapora. Janezu je bil s tem odmeril ustrezni čas, da se bo morda le seznanil z novo postavo naše družbe, ki ne dovoljuje špekulantkega zasluga karstva nikomur.

Ne bo pa odveč, če pripišemo še, da nosijo dober del Janezeve zablode na svoji vesti tudi vsi tisti, ki so mu »naročali« prasičke in jih potem tudi plačevali, saj so mu dajali za to »delovanje« res lepo potuno.

Najboljši posameznik je bil Bizjak Baldo, član Partizana, s 121 krogom, ki so mu sledili Koščnik Franc (»Sava«) s 120 krov.

Cuš Rado (»Jokelj«) s 118 krogom itd.

Roblek - prvak Kranja

Šahovski turnir za prvenstvo Kranja je bil pred kratkim zaključen. Dvakratnemu šahovskemu prvaku Kranja, Misjaku, se noče ved ustaviti. Delitev dediščine! Bolje bi bilo za obo,

da bi ne imela poddedovati ničesar, — tako si misli ob nujnem primeru sodnik in tako si bo mislil še marsikdo pri nas, ki je že spoznal pogubnost pohepa po lasti in zemlji, zakoreninjenega še v mnogih ljudeh. Se marsikateri Francē in Martin se »udarita«, če ne že tako, kakor naša dva, pa vsaj pri prvenstvu LRS tov. Bavdek le s pol točke manj na drugem osvoboditi.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti, stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnejši šahisti,

stalni člani kranjskega šahovdelitvijo tretjega in četrtega mestu. Ostala mesta so si pri-

borili: Nadižar, Engelman, Kavčič in Kovačič.

Prav gotovo bi bil turnir znamivješi, če bi se ga udeležili še nekateri močnej

DOSEDANJA VSEBINA:

»Titanic« je plul iz Southamptona v New York. To je bila prva vožnja tega velikana, ki so mu nekateri prerokovali, da je nepotopljiv. Hkrati pa je bila to njegova zadnja vožnja. Delničarjem družbe, katere last je bil »Titanic«, je šlo predvsem za to, da bi si »Titanic« priboril modri trak, da bi bil torej najhitrejši parnik na svetu. Zato je imel »Titanic« s seboj le polovico rešilnih čolnov, da bi bil lažji in zato hitrejši. Generalni direktor družbe, kateri je pripadal »Titanic«, lord Ismay, ki se je vozil z ladjo čez ocean, je prepovedoval ladji zmanjšati brzino, čeprav so jo druge ladje, ki so vozile v bližini, opozarjale na nevarnost, ki preti drvečemu »Titanicu«. Na tem področju je bilo namreč polno ledene gora. Preden je dežurni oficir lahko dal povetje, naj ustavijo stroje in zmanjšajo ladji brzino, se je »Titanic« zadel ob roki ogromne ledene gnote, ki je odprla velikanov kovinski trap kot konzervno škatlo. V boju med dvemi titanimi je zmagala pošast arktične narave.

Titanic je podlegel. — Zmagovalec je ostala ledena gora.

V trenutku je postal Murdocku vsejasno. Toda kaj, ko je bila bitka že izgubljena! Signaliziral je v strojnico:

„Ustavite stroje!“

Povelje so hitro izpolnili. Srce Titana se je ustavilo. Vsak član posadke je bil na svojem mestu in delo je šlo hitro od rok. Le delavcev v strojnici se je potolilo malodušje. Le-ti so najbolj občutili udarec in so si zato najlaže ustvarili sodbo o položaju ladje. Položaj pa je bil brezupen.

Trčanja v kabinah prvega razreda skoraj niso občutili. Vendar je prišel nemir iz strojnice in medkrovja tudi med te ljudi, ki so se še vedno zabavali v salonu in v baru. Nekdo, ki je stal v baru pri oknu, je naenkrat vzkljiknil: »Moj bog, neka temna senca je švignila mimo. Verjetno je bila to ledena gora!“ »Kaj še“, je pristavil drugi, ki mu je vinska kapljica že nekoliko zameglila pogled. »To je bil le kit.“

Ladijski častniki so s prisiljeno smehljajočimi se obrazi poskušali vzbuditi pri teh ljudeh spet občutek varnosti.

„Nobenega vzroka ni za vznemirjanje, gospoda moja“, so ponavljali vsevprek, le neznatna okvara na strojih, ki pa bo vsak čas odpravljena.“

Vendar prvega razpoloženja ni bilo več. Ta nenavadna tišina je napolnila vsa srca s strahom. Ušesom je manjkalo tisto, čemur so se bila med vožnjo privadila. Pogrešala so ropot strojev in lahno tressenje skozi valove drvečega velikana. Vsi so združeni na krov, ki je bil razsvetljen z žarometi. Z grozo so opazili, da parnik nepremično stoji sredi morja.

Kapitan Smith, ki se je prerival skozi gruče od strahu in mraza tretetajočih potnikov, je mimogrede miril:

„Nobenega vzroka za vznemirjanje ni.

Naivečja tragedija v zgodovini pomorstva

Vrnite se mirno v salone. O vsem boste pravočasno obveščeni.“

Kapitan se je preril do poveljniškega mostička. Čeprav zaskrbljen, je z mirnim glasom poveljeval prvemu častniku:

„Spustite vse zapornice, Murdock!“

„Se je že zgodilo, kapitan!“ je dejal smrtno bledi Murdock.

Tako po trčenju se je ladja nagnila le za 5 stopinj. Tega nihče niti opazil ni. Kapitanove oči so nepremično zrle na kazalec indikatorja — naprave, ki kaže lego parnika. Potne kapljice so mu stale na nogabanem čelu. Ali bodo varnostne zapore zdržale? Bo kazalec še padal? Morda še za 10, 20 stopinj, morda za več, morda..

Kapitan je poklical strojnico. Oglasil se je inženir Kean, ki ni čkal, kaj mu bo povedel kapitan, marveč je takoj s trepetajočim glasom javil: »Kapitan, voda vdira v pekel. Zapornice so zaradi trčenja popustile.“

„Takoj spustite v pogon parne črpake!“

„Smo jih že, kapitan. Toda voda naglo narašča, še nekaj čevljev in kotli bodo pod vodo. Ljudje se upirajo...“

„Potrpite, pošljem pomoč.“

Kapitan je takoj poklical k sebi vse oficirje in naročil, naj na vsak način poskrbe, da ne bi nastal na ladji preplah. Prvemu častniku pa je naročil: »Pojdite v strojnico, in naročite inženirju Keanu, da nihče pod nobenim pogojem ne sme zapustiti strojev. Mimogrede stopite k mr. Ismayu in mu povejte, da je parnik v resni nevarnosti. Ker ne smem zapustiti svojega mesta, ga prosite, naj se potruditi on k meni.“

Ko se je vračal iz strojnice, je Murdock potrkal na vrata direktorjeve kabine. Precej časa je preteklo, preden so se vrata odprla. Z nejevoljnim pogledom je očerknili mogočne častnika.

„Kaj se je zgodilo? Zakaj so stroji utihnili? Ste mar pozabili, da gre za rekord?“

Mladi Škot, ki ga je hotel Ismay odsloviti kakor nadležnega služabnika, je mirno odvrnil:

„Povelje kapitana, mr. Ismay. Parnik je v resni nevarnosti. Ledena gora je prebila ladijsko steno. Kakšna je okvara zamenkrat še ne vemo. Vsekakor pa — Titanic se potaplja.“

„Človek, vi ste ob pamet. Titanic, da bi se potapljal?“

„Tako vam sporoča kapitan, ki vas pričakuje na poveljniškem mostu.“

Ismayu so se začele tresti ustnice. Preplašenih oči je motril častnika, kot da bi z njegovega obraza hotel razbrati vso resnico. Ko je odhajal proti poveljniškem mostu so tisti, ki so ga opazili, mislili, da je znored.

V strojnici in v kotlarni je bil položaj vse resnejši. Nejevolja med kurjači in nosači premoga se je stopnjevala in

vsak čas je bilo pričakovati, da se bodo uprli. Olje na ogenj upora je prilil nek nosač, ki je začel kot obseden vpti:

„Reši se, kdor se lahko, voda je vdrla v bunker za premog!“

V splošni zmedi, ki je nastala, se je prvi znašel inženir Kean. Potegnil je izza pasu pištola, jo naperil proti uporniškim kurjačem in nosačem ter zavpil:

„Prvemu, ki se bo protivil povelji — kroglo! K delu, ljudje! Ladje ne smemo zapustiti, čpalke morajo delati! Dečki, gre za življenje nas vseh!“

„Ja, za življenje sitih mogotcev v luskuznih kabinah,“ so zamrmljali nekateri, vendar so spet prijeli za delo. Kmalu pa se je spet oglasil nekdo:

„Tu na dnu ladje smo kot v pasti. Poginili bomo kakor podgane.“

Kean, ki se je zavedal kritičnega položaja, je dvignil revolver in oddal nekaj strelov preko glav upornikov.

„Na delo, ljudje! To, kar počenjate, je upor!“

V tem trenutku so se odprla vrata dvigala in izstopil je Murdock. Tudi v njegovi roki se je zableščalo orožje. Z ostrim pogledom in z odločnim nastopom se mu je posrečilo zadušiti nemir vsaj za nekaj minut.

„Kako je?“ zavpijejo kurjači, ko zaledajo prvega častnika. „Se potapljam? Clovek, govori resnico, sicer...“

Ne da bi se zmenil za grozeče dviganje železnih drogov v rokah upornikov, je Murdock odgovoril:

„Dokler imamo električni tok in luč, še ni vse izgubljeno...“

„Ja, da si prenasičeni milijonarji ne bi stopili na lakaste čevlje,“ je zaničljivo pripomnil nekdo iz gruče.

„Od vašega dela zavisi vse,“ je mirno nadaljeval Murdock. „Brezžična telegrafska postaja še deluje. Pomoc bližnjih parnikov bo vsak čas tu. Dotlej pa moramo zdržati. Zato čpalke morajo deleti! Rešitev je torej v vaših rokah, zato se ne upirajte!“

Besede častnika niso dosegle zelenega uspeha. Sikorsky, kurjač poljske narodnosti, se hoče vreči na Murdocka. Srel v glavo mu je preprečil načan. Vrata dvigala so se spet odprla. Izstopili so širje možje z napetimi revolverji. Uporniki so se z godrnanjem vrnili na delo.

Medtem ko na dnu ladje — v peku — smrt žanje svojo žetev, ko voda zaliva spalnice služinčadi in ko oboroženi oficirji le stežka držijo v šahu kurjače in nosače, se potniki na krovu še vedno zabavajo ob penečem šampanjcu.

Skozi temne hodnike pa se previdno plazi neka ženska. Ko se je priplazila do rešilnega čolna, je previdno pristopila k čolnariju, ki so dotlej še vedno brezskrbno kramljali. Po zaupnem pogovoru so se ji čolnarji spoštljivo priklonili in zagrabilili za vrvi. Kako tudi ne! Sij je stal pred njimi v žensko preoblečen generalni direktor »White Star Line« J. Bruce Ismay.

Radio telegrafist Phillips je medtem neprenehoma oddajal signale na pomoč. Zaman! Naenkrat pa se zgane. Z dvignejo roko da znak za mir, si popravi slušalki in z zaprtimi očmi posluša. Dobil je zvezzo! Namesto tolažbe, pa mu zadoni uho porogljiv smeh radio telegrafista s »Karpathije«: »Ali brijetje norca? Kako naj verjamemo, da se potaplja največji parnik sveta!“

„Da, potapljam se! Ne izgubljajte časa! Orisal vam bom točen kraj nesreče.“

(Dalje prihodnjih)

T. A. Arbeles:

DOSEDANJA VSEBINA:

V nekem mestecu podirajo star samostan. Pri podiranju je zaposlen mlad inženir, ki spriča napornega dela in romantičnega okolia dobiva vse pogoste nočne privide. Zdi se mu, da sliši nek preplašeni krik in hitre korake, ki se kmalu izgubijo v noči. Ko gre ponoči pred vežno vrati, opazi žensko, ki jo zasledujejo temne moške sence. Ženska in preganjalci pa zginejo v samostanskih ruševinah.

Pri podiranju starega portala so našli delavci nek papirus, ki je docela zaposlil inženirjevo domislijo in navdušil mestnega arhivarja, ki je vedno stikal po ruševinah in iskal zgodovinske znamenitosti. Pravkar stojita v cerkvi in razpravljata o najdbi.

Med tem je potegnil arhivar iz žepa svoj načrt in začel: »Po kratkem razmišljanju sem kmalu ugotovil, da je načrt tako, kot smo ga mli gledali nesmislen, ozirno da svoj smisel skriva. Ce opazujemo zmešano črt, zaslužimo še lahko, da bi to utegnil biti načrt, ne moremo pa določiti, kaj naj pomeni. Po kakočnosti papirja, po črkah, ki jih najdete tu in tam pod črtami, lahko s precejšnjo gotovostjo trdim, da izvira dokument iz 17. stoletja, in sicer iz njegove prve polovice, torej iz dobe, ko je bilo, to poslopje še nunske samostan.

Našel pa sem staro kroniko, ki ve ravno o tej dobi samostana veliko povedati, toda le malo prijetnega in razumljivega. Znano vam je, da se je takrat šušljalo o marsikaterem samostanu marsikaj zelo čudnega. Tako ve tudi moja kronika zelo veliko povedati o samostanu, toda nič dobrega. Ce je naša domneva prava, da je najdeni papir načrt, potem je pač vseboval neke skravnosti in bil potem namenoma izmaličen, zato, da bi bil za druge ljudi nerazumljiv. Se neka druga misel me je potrdila v moji domnevi. Portal, ki ste ga začeli danes podirati, je stal v enem notranjih traktov, kajne?«

»Da, krasil je vhod zveznega kripta med severnim in južnim traktom in sicer fronto nasproti tako imenovanem svetim trojicem.«

»Prav! Najbrž niste spregledali, da je portal s svojim vrhom segal v višino drugega nadstropja, tako da ste posamezne kipe,

3 oziroma njihove glave lahko brez težave dosegli z oken drugega nadstropja?«

»Seveda. Saj si lahko ogledava.«

»Le ostaniva! Prav gotovo je tako. Glave nekaterih kipov, med njimi tudi glavo sv. Jakoba brez težave snemete z okna drugega nadstropja, seveda če se lahko ločijo glave od trupla. Prav tako je lahko v spretno pripravljeni vdolbinu skriti nevaren papir.«

»Mislite torej, da...?«

»Ali vam nisem takoj reklo, da lom ni svež. Popolnoma prepričan sem torej bil, da tiči za zmešano čeckarijo načrta — skravnost. Kako naj jo razrešim? Dobro sem moral vse premisliti, predno sem uporabil kemični postopek, kajti prav nič čudnega ne bi bilo, če bi s tem vse pokvarili. Kot raziskovalec, mislim, sem dostikrat obduševal duhovita tajna sredstva srednjega veka. Mnogo njegovih receptov za tajne pisave poznam. Sintetična črnila so bila izredno razširjena. Najenostavnnejša vrsta sintetičnih črnil pa je tista, pri kateri poteze, ko se posuše, zoper izginejo in se prikažejo šele, če papir segrevamo. Tu o tej vrsti ni moglo biti govor, saj je bil načrt že itak dovolj početkan. Pri tem mi je nekote šnila v glavo misel, ali ni pri načrtu ravno nasproten primer: da bi pri segrevanju izginile nevažne in mešajoče črte in bi le važne črte ostale? To je bil poizkus, ki sem ga lahko tvegal, ne da bi se bilo treba batiti za naš zaklad. Tako, dragi prijatelj, ta poizkus sem napravil in odlično se mi je posrečil. Poglejte!«

Doktor je vzel v roke malo svetliklo in jo prižgal, načrte pa je položil na stožec. V pojmaraku sva molčačka čakala in nekaj minutah se mi je zdelo, da postajajo nekaterne črte vedno bolj blede, končno pa so popolnoma izginile in ostalo je le nekaj črt.

»Prav! pravčati načrt, tlorise, sem dejal.«

»Vaša naloga bo, da ga prečitate, inženir!« je dejal doktor. V trenutku sem se znašel.

»Tukaj je dvoj svete trojice, tu je križni hodnik, ta znak pomeni cerkev in iz zakristije vodi... Kaj pa je to? Za te črte pa ni zidu, to mora... da, brez dvoma je to podzemeljski hodnik, ki pelje iz samostana.«

Arhivar je bil ves iz sebe. Veselil ga je, ker so bile njegove domneve pravilne. Tudi jaz sem bil razburjen, kajti dozvedela se mi je, da mora biti to odkritje v nekakšni zvezli z mojimi nočnimi dogodivščinami. Ze sem odpril usta, da bi mu vse povedal, vendar me je zadržala neka bojazen. Nikdar nisem rad veliko govoril o zadevah, o katerih si sam nisem bil na jasnom. Bal sem se izgovorjevale besede. Beseda je močnejša kot pa misli naša vsakdanja pamet. Doktor pa je le opazil, da z menom ni nekaj v redu in me je zaskrbljeno vprašal:

»Kaj je z vami, nekam čudni ste?«

Nisem mu odgovoril, temveč sem ga odpeljal v zakristijo. Tu sem po tmerah, ki sem jih našel v načrtu, začel preiskovati

stene. Kjer bi po načrtu moral biti vhod v podzemeljski hodnik, je ob steni stala ogromna omara. Bila je ena tistih omar, ki skrivajo v sebi celo bogastvo svečeniških oblačil in dragocenosti. Bila je dobro delo stare rokodelske umetnosti — netvor, težak kot skala, okrašen z bogatimi rezbarijami, velikan od tal do stropa. Arhivar je takoj ugotovil, da je omara iz 16. stoletja.

